

11. apríl 2005

Tilvísun: 2004100024

Bréfalykill: 03.0

Helstu ástæður breytinga á raforkuverði um áramót 2004/2005

Með breyttu skipulagi raforkumála breyttist gjaldskrá raforkufyrirtækja um síðustu áramót, þar sem skilið er á milli sérleyfisstarfsemi annars vegar (flutnings og dreifingar) og samkeppnishluta hins vegar (framleiðsla og sölu). Breytingarnar hafa leitt til þess að verð til einstakra notenda hefur ýmist hækkað eða lækkað. Hér er farið yfir helstu ástæður breytinga á raforkuverði og í töflunni aftast má sjá hvort áhrifin hafi leitt til hækkunar eða lækkunar hjá einstökum dreifiveitum.

- 1 Aðskilnaður framleiðslu og flutnings Landsvirkjunar/Landsnets**
Samkvæmt útreikningum Orkustofnunar hækkar verð á forgangsorku um a.m.k. 10 aura á kWst. frá því sem verið hefur áður við aðskilnað framleiðslu og flutnings að teknu tilliti til stækkunar flutningskerfisins.
- 2 Aukin arðsemi dreifiveitna/aðskilnaður í rekstri varmaorkuvera**
Arðsemi dreifiveitna hefur í sumum tilfellum verið slök undanfarin ár. Samkvæmt lögnum ber dreifiveitum nú að skila ákveðinni lágmarksarðsemi þ.a. rekstrar-grundvelli þeirra sé ekki stefnt í hættu. Þessu til viðbótar er kveðið á um það í raforkulögnum að skilið skuli á milli raforku- og heitavatnsframleiðslu, en það hefur haft í för með sér að ekki er lengur löglegt að niðurgreiða raforku-framleiðslu með heitavatnssölu í varmaorkuverum.
- 3 Tilflutningur eigna**
Við stofnun Landsnets hf. og skilgreiningu flutningskerfisins færðust eignir frá Orkuveitu Reykjavíkur, Hitaveitu Suðurnesja, RARIK og Orkubúi Vestfjarða til Landsnets. Með þessum eignum flyst umtalsverður kostnaður frá áðurnefndum dreifiveitum yfir á hið sameiginlega flutningskerfi. Þetta veldur mismikilli lækkun dreifingarkostnaðar en að sama skapi jafnri hækkun flutningskostnaðar. Þetta veldur því verðlækkunum á dreifiveitusvæðum sem leggja umtalsverðar eignir inn í flutningskerfið en að sama skapi hækkunum hjá hinum.
- 4 Fjölgun afhendingarstaða**
Með stækkun flutningskerfisins fjölgar afhendingarstöðum til dreifiveitna. Allnokkurt gjald er greitt við hvern úttektarstað, þ.a. þar sem úttektarstöðum fjölgar verulega þyngist byrði en lækkar að sama skapi þar sem fjöldi þeirra stendur í stað eða lítilsháttar fjölgun verður.
- 5 Flutningsgjald af allri orku**
Samkvæmt lögnum er greitt af allri raforkuframleiðslu til flutningskerfisins. Áður þurftu eingöngu kaupendur orku af Landsvirkjun að borga fyrir flutning. Þetta hefur í för með sér verðhækkun hjá þeim dreifiveitum þar sem umtalsverð raforkuframleiðsla hefur farið fram.

6 Spennuafsláttur

Landsnet hf. skal veita dreifiveitum sem taka við orku úr flutningskerfinu á 132 kV afslátt.

7 Niðurfelling sammælinga í flutningi

Sammæling þýðir að öll orka sem afhent er inn á dreifiveitusvæði á mismunandi stöðum úr flutningskerfinu er sammæld. Fyrirkomulag flutningsgjalds er á þá leið að aflhlutinn er ríkjandi. Þetta hefur í för með sér að dreifiveitur leitast við að hafa raforkunotkun sem jafnasta yfir sólarhringinn sem og innan ársins til að lágmarka flutningsgjaldið á hverja kWst. Þessu til viðbótar hafa dreifiveitur getað lagt saman raforkunotkun á öllum afhendingarstöðum þannig að afltoppar á einstökum afhendingarstöðum falla oft saman, svo framarlega sem þeir falla ekki til á sama augnabliki, í stað þess að leggjast ofan á hvorn annan. Nýja fyrirkomulagið hefur í för með sér að kjör veitna með marga afhendingarstaði og sem ekki geta uppfyllt skilyrði til sammælingar í reglugerðum versna, en kjör veitna með einn eða fáeina afhendingarstaði batna.

8 Tenging flutningskerfis við allar dreifiveitur

Allar dreifiveitur hafa nú beinan eða nánast beinan aðgang að flutningskerfinu. Áður þurfti raforkuafhending til nokkurra dreifiveitusvæða að fara um svæði RARIK, sem tók gjald fyrir notkun eigin kerfis.

9 Ein gjaldskrá fyrir dreifiveitusvæði

Dreifiveitum er nú skylt að hafa sömu gjaldskrá fyrir öll dreifiveitusvæði. Þetta hefur eingöngu áhrif á svæðum Hitaveitu Suðurnesja, en hærra verð var á dreifingu í Vestmannaeyjum og Árborg en á Suðurnesjunum sjálfum.

10 Þéttbýli/dreifbýli

Dreifiveitum er heimilt að sækja um sérstaka dreifbýlisgjaldskrá að uppfylltum skilyrðum raforkulaga. Þetta hefur í för með sér aðskilnað kostnaðar við dreifingu í þéttbýli og dreifbýli, þ.a. þéttbýli á dreifiveitusvæði þarf ekki lengur eitt að standa undir háum kostnaði við dreifingu í dreifbýli á sama dreifiveitusvæði.

11 Niðurgreiðslur vegna dreifingar í dreifbýli

Úr ríkissjóði koma sérstakar niðurgreiðslur, 230 millj. kr. til dreifbýlissvæða, sbr. liðinn hér á undan, en þó þannig að dreifingarkostnaður í dreifbýli fari ekki undir dreifingarkostnað í þéttbýli.

12 Endurgreiðslur til smávirkjana

Dreifiveitur og smávirkjanir fá afslátt af flutningsgjaldi vegna raforku framleiddrar af smærri virkjunum sem tengjast dreifiveitusvæðum.

13 Niðurfelling sértaxta sem ekki stóðu undir sér

Með nýjum raforkulögum er óheimilt að mismuna notendum í flutningi og dreifingu eftir því til hvers þeir hyggjast nýta raforkuna. Þetta hefur t.d. í för með sér að sérkjör rafhitanotenda, gróðurhúsanotenda með lýsingu og fleiri aðila versna umtalsvert. Að sama skapi batna oft kjör þeirra sem verið hafa á almennum töxtum. Heimilt er að hafa mismunandi verð eftir notkunarmynstri svo framarlega sem efnisleg rök eru fyrir því að flutningur og dreifing vegna slíkrar raforku sé ódýrari og/eða leiði til hagkvæmari nýtingar flutnings- og dreifikerfis og að öllum standi slíkir taxtar til boða. Ekki er neitt í raforkulögum sem bannar mismunun í samkeppnishlutanum, sjálfri raforkusölunni. Þrátt fyrir það hafa Landsvirkjun og dreifiveiturnar felld niður marga slíka afslætti af orkuverðinu.

14 Breytingar á niðurgreiðslum til rafhitunar

Til að koma til móts við mikla hækkun til rafhitanotenda vegna liðarins hér á undan, hefur Alþingi ákveðið að verja aukalega 135 millj. kr. á árinu 2005 og verður

